

การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของคู่รักผู้ชาย: การวิพากษ์กรณีศึกษา

“The Black Widow”

Victimization of Intimate Partner Violence Against Male:

Critique of a case study "The Black Widow"

ปฏิพล หอมยามเย็น (Patipol Homyamyen)^{1*}ไวพจน์ กุลาชัย (Waiphot Kulachai)²ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน (Passanan Phuangthuean)³จุฬาลักษณ์ พันจิ่ง (Julaluck Punthung)⁴^{1*}อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

²ผศ.พ.ต.ท.ดร., ³ดร., คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา⁴ดร., นักวิจัยอิสระ^{1*}Lecturer, Faculty of Business Administration and Information Technology,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

²Asst.Prof. Pol.Lt.Col.Dr., ³Dr., Faculty of Political Science and Law,

Burapha University

⁴Dr., Independent Researcher

บทคัดย่อ

โดยทั่วไปแล้วเมื่อกกล่าวถึงความรุนแรงในครอบครัว คนส่วนใหญ่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้หญิง เด็ก หรือผู้สูงอายุเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ส่งผลให้ผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากการกระทำของคู่รักผู้หญิงถูกซ่อนเร้นไว้ ดังนั้น บทความนี้จึงต้องการตีแผ่การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของคู่รักผู้ชายในมุมมองทางด้านอาชญาวิทยา ด้วยการยกกรณีของ “The Black Widow” มาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งสถานการณ์ความรุนแรงต่อคู่รักเพศชายในปัจจุบันจะมีความรุนแรงแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่ยังไม่ได้รับความสนใจจากสังคมเท่าที่ควร เพราะผู้ชายไม่กล้าแจ้งหรือรายงานต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าถูกกระทำรุนแรง ในกรณีของ “The Black Widow” นี้ชี้ให้เห็นถึงการที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงผ่านมุมมองของทฤษฎีอาชญาวิทยา

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลาชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธัง

เช่น ทฤษฎีบุคลิกภาพที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ทฤษฎีกลไกการควบคุม ตัวแบบความก้าวร้าวทั่วไป และแนวคิดไอคิวโมเดล พบว่า ผู้ที่กระทำรุนแรงต่อคู่รักผู้ชายเป็นบุคคลที่มีบุคลิกเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ขาดการเคารพผู้อื่น ชอบละเมิดสิทธิของผู้อื่นมาตั้งแต่เด็ก ขาดจิตสำนึกในการตริกรตรง ขาดการควบคุมตนเอง นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสริมอื่นที่เกิดจากตัวของเหยื่อเองที่ยั่วและส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดไม่สามารถควบคุมตนเองได้และก่ออาชญากรรมในที่สุด จากกรณีดังกล่าวนี้ สังคมจึงควรหันมาให้ความสำคัญกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของผู้ชายให้มากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมที่ถูกซ่อนเร้นของประเทศสืบไป

คำสำคัญ: ความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงต่อคู่รักผู้ชาย อาชญาวิทยา

Abstract

In general, when referring to domestic violence, most people will pay attention to issues that women, children or elderly people are victims of violence. Hence, the cases of violence against male are not disclosed to the public. This article therefore wants to expose the violence against male partners in a criminological perspective by raising "The Black Widow" as a case study. The current situation of intimate partner violence against male will be different in each country. However, this issue has not received as much attention from society as since men did not dare to report to government officials. In the case of "The Black Widow" points out that men are victims of violence through the view of criminology theories namely antisocial personality, containment theory, general aggression model, I³ model, neutralization theory, and social control theory. The analysis indicated that those who act violently against male are individuals with an antisocial personality, lack of respect for others, always violating the rights of others since childhood, lack of consciousness in deliberation, and lack of self-control. There are other additional factors that are caused by the victim's own self which provokes and encourages the perpetrator to not be able to control himself and eventually commit a crime. From this case, society should therefore focus more on violence against male in order to solve the hidden social problems in the country.

Keywords: domestic violence, intimate partner violence against male, criminology

ความนำ

ความรุนแรงระหว่างคู่รักมีความเกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัวจนแทบจะเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงระหว่างคู่รักมากกว่าความรุนแรงรูปแบบอื่นๆ โดยความรุนแรงในครอบครัวเกี่ยวข้องกับ “การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท” (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550) จะเห็นได้ว่าความรุนแรงในครอบครัวครอบคลุมถึงสมาชิกทุกคนในครอบครัวทั้งสามี ภรรยา บุตร ธิดา และญาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ส่วนความรุนแรงระหว่างคู่รัก หมายถึง การกระทำรุนแรงหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อคู่รักของตนเองในช่วงที่แต่งงานกันแล้ว หรืออยู่ด้วยกันแล้ว หรือเลิกกันแล้ว หรือแยกกันอยู่ ทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส ทั้งนี้ รวมถึงคู่รักที่เป็นเพศเดียวกันด้วย ไม่ว่าจะเป็นคู่รักชายกับชาย หรือคู่รักหญิงกับหญิง (ซีนฤทัย กาญจนะจิตรา และ สุภรต จรัสสิทธิ์, 2552: 207) นอกจากนั้น องค์การอนามัยโลก (WHO, 2006: 1) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การใช้ความรุนแรงระหว่างคู่รัก หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักที่ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ และอันตรายทางเพศ เช่น การตบตี การชกต่อย การทำให้ละอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง การควบคุมไม่ให้มีการติดต่อกับบุคคลอื่น การสอดส่องพฤติกรรม ตลอดจนการห้ามไม่ให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลหรือการช่วยเหลือ เป็นต้น

ความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงต่อคู่รักเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมากเพราะการกระทำรุนแรงดังกล่าว ประกอบด้วยการทำรุนแรงทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านเพศ ส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาพยาบาลเหยื่อของความรุนแรง นอกจากนั้น การได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ อาจทำให้เหยื่อความรุนแรงมีอาการซึมเศร้า ผลการปฏิบัติงานลดลง ในขณะที่เด็กอาจได้รับผลกระทบจนกลายเป็นเด็กมีปัญหาสมาธิสั้น ส่วนผู้สูงวัยอาจถูกทอดทิ้งกลายเป็นภาระของสังคมและของรัฐ เป็นต้น โดยทั่วไปแล้ว หากกล่าวถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เรามักจะนึกถึงการกระทำรุนแรงที่เพศชายกระทำต่อเพศหญิงหรือเด็กเป็นหลัก ซึ่งจากรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO, 2012: 89) แสดงให้เห็นว่า

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวจณ์ กุลชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธัง

เพศหญิงเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำรุนแรงมากกว่าเพศชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำร้ายร่างกาย โดยในรายงานพบว่า อัตราความรุนแรงของปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ สำหรับในประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกาและแคนาดามีผู้หญิงน้อยกว่าร้อยละ 3 ถูกสามีทำร้ายร่างกาย ในขณะที่ประเทศอื่นๆ เช่น นิการากัว เกาหลีใต้ และปาเลสไตน์ ผู้หญิงมีอัตราการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 27 และ 38 ในสองประเทศแรก ส่วนประเทศเกาหลีใต้อัตราการถูกทำร้ายร่างกายของผู้หญิงสูงถึงร้อยละ 52 อย่างไรก็ตาม ในรายงานของหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็ก สตรี และผู้สูงอายุเป็นหลัก ซึ่งในบทวิเคราะห์เรื่อง “รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวสำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2558” (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559: 43) ระบุว่า ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2553-2558 ผู้หญิงมีอัตราส่วนการถูกกระทำรุนแรงทางเพศมากกว่าผู้ชายถึง ร้อยละ 86.63 ในขณะที่การกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นการกระทำความรุนแรงระหว่าง คู่รักสูงถึงร้อยละ 64.12 โดยในรายงานดังกล่าวมีการระบุเพียงว่าผู้หญิงถูกกระทำรุนแรงมากกว่าผู้ชาย ดังนั้น ข้อมูลการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จึงเป็นการรายงานถึงรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการถูกกระทำรุนแรงของผู้หญิงเป็นหลัก

จากที่กล่าวมาในตอนต้น แสดงให้เห็นว่ามุมมองของภาครัฐและการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงระหว่างคู่รักของนักวิชาการจะให้ความสำคัญกับเหยื่อซึ่งเป็นผู้หญิง เด็ก และผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดในด้านสรีระและสภาพร่างกาย ในขณะที่ข้อมูลเกี่ยวกับการถูกกระทำของผู้ชายไม่ได้รับการกล่าวถึงในรายละเอียดมากนัก อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาของ Costa et al. (2015: 467) ที่ทำการศึกษาความรุนแรงระหว่างคู่รักในทวีปยุโรป จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ กรีซ โปรตุเกส ฮังการี เยอรมัน อังกฤษ และสวีเดน ได้ข้อสรุปว่า ผู้หญิงและผู้ชายต่างก็มีโอกาสที่จะเป็นทั้งผู้กระทำความรุนแรงและเป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเช่นกัน ดังนั้น ประเด็นปัญหานี้จึงเป็นประเด็นที่ภาครัฐและประชาชนโดยทั่วไปควรให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน ไม่มีกลุ่มของผู้ได้รับผลกระทบออกมาเรียกร้องเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง เนื่องจากถูกรอกรงำโดยวัฒนธรรม ทศนคติ ค่านิยม และปทัสถานทางสังคมที่มองว่าการที่ผู้ชายถูกภรรยาทำร้ายหรือกระทำรุนแรงในรูปแบบอื่นๆ เป็นเรื่องที่น่าละอาย ตลกขบขัน ประกอบกับมายาคติ “ผู้ชายเป็นฝ่ายผิดเสมอ” จึงทำให้ผู้ชายที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากแรงกดดันทางสังคมด้วยการเงียบและไม่เปิดเผยเรื่องราวของชีวิตที่เกิดขึ้น ในบทความนี้จะนำตัวอย่างของเหตุการณ์ที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อของการกระทำรุนแรง โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีทางด้านอาชญาวิทยา ตลอดจนแนวคิดในสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจมูลเหตุจูงใจของการก่อความรุนแรงต่อผู้ชายเพิ่มมากขึ้น แต่ก่อนที่จะกล่าวถึงเหตุการณ์ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ จำเป็นจะต้องทำความเข้าใจรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการกระทำรุนแรงต่อคู่รักที่เป็นผู้ชายก่อนเป็นอันดับแรก

สถานการณ์ความรุนแรง

สถานการณ์ความรุนแรงระหว่างคู่รัก โดยเฉพาะความรุนแรงที่ฝ่ายชายตกเป็นเหยื่อความรุนแรง ในประเทศต่างๆ จะมีลักษณะเฉพาะของตนเองและมีความหลากหลาย ซึ่งจากการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ พบว่า ความรุนแรงต่อผู้ชายอยู่ระหว่างร้อยละ 5-20 และความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มักเกิดกับคนวัยหนุ่มสาว มากกว่าคนที่แต่งงานแล้วหรือผู้สูงอายุ (McKeown & Kidd, 2002: 11) จากการรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO, 2014: vii) ระบุว่า ในปี ค.ศ. 2012 มีการประมาณการว่าผู้เสียชีวิตจากการฆาตกรรมทั่วโลกที่มีต้นเหตุมาจากความรุนแรงในครอบครัว มีสูงถึง 450,000 คน และร้อยละ 60 ที่ถูกฆาตกรรมเป็นผู้ชายอายุระหว่าง 15-44 ปี ส่วนในประเทศไทย ยังไม่มีการศึกษาในประเด็นที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงระหว่างคู่รักที่ชัดเจน แม้แต่ผลการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในภาพรวม 76 จังหวัด ปี 2556 ที่ดำเนินการโดย สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558: 6) ก็ทำการสำรวจผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงเฉพาะ 4 กลุ่มคือ (1) เด็ก หรือเยาวชน (2) สตรี (3) ผู้สูงอายุหรือผู้พิการ และ (4) อื่นๆ เช่น ทุกคนที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว พี่ชาย เพื่อน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ไม่สามารถทราบสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับคู่รักที่เป็นเพศชายได้ อีกส่วนหนึ่งยังสะท้อนให้เห็นว่าประเด็นปัญหานี้ยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น อาจสรุปได้ว่าสถานการณ์ความรุนแรงต่อคู่รักที่เป็นผู้ชายเป็นประเด็นที่ยังไม่ได้รับความสนใจจากสังคมเท่าที่ควร จึงอาจส่งผลให้การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงต่อผู้ชายมีจำนวนน้อยกว่าความเป็นจริง และส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ผู้ชายไม่กล้าแจ้งเรื่อง การถูกกระทำรุนแรงไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเกิดความละอายและอาจถูกมองว่าเป็นผู้กระทำรุนแรงเสียเอง แต่สถิติที่แสดงในตอนต้นสื่อให้เห็นว่า แนวโน้มของผู้ชายที่จะถูกกระทำรุนแรงจะมีเพิ่มมากขึ้นในสังคมสมัยใหม่ที่ผู้หญิงและผู้ชายมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น

รูปแบบของความรุนแรง

ปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่รักจะมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ (1) ความรุนแรงทางร่างกาย เช่น การตบหน้า การปาของใส่ การผลัก การกระแทก การเตะ การต่อย การข้อม การทุบตี

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไวพจน์ กุลาชัย/ ภัสรินทร์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์ง

การรัดคอ การใช้ไฟลน รวมถึงการกระทำในรูปแบบอื่นๆ ทั้งที่ใช้อาวุธหรือไม่ใช้อาวุธในการทำให้อีกฝ่ายได้รับบาดเจ็บ (2) ความรุนแรงทางจิตใจ เช่น การใช้ถ้อยคำหยาบคาย การด่า การข่มขู่ การใช้คำเรียกขานที่ไม่เหมาะสม การทอดทิ้ง การไม่ให้เงินใช้ การทำให้อีกฝ่ายรู้สึกว่าเป็นคนไร้ค่า เป็นต้น (3) ความรุนแรงด้านเพศ เช่น การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบที่ผิดธรรมชาติ เป็นต้น และ (4) ความรุนแรงที่ผสมผสานระหว่างความรุนแรงทางร่างกายและความรุนแรงด้านเพศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558: 2) แต่เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการกระทำ ความรุนแรงที่ผู้หญิงกระทำต่อผู้ชายซึ่งเป็นสามี พบว่า มีรูปแบบแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น ในประเทศไนจีเรียผู้หญิงกระทำ ความรุนแรงต่อสามีด้วยการชก การเตะ การตบหน้า การใช้เล็บข่วน การไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย และการฆาตกรรม เป็นต้น (Adebayo, 2014: 16) ส่วนผลการศึกษาของ Costa et al. (2015: 475) พบว่า รูปแบบของการกระทำรุนแรงต่อคู่รักเพศชายประกอบด้วย การใช้ถ้อยคำก้าวร้าวหยาบคาย การทำร้ายร่างกาย การแสดงอารมณ์ที่แปรปรวน การแสดงออกของอารมณ์ในเชิงบวกเกี่ยวกับความรัก การแสดงความไม่ไว้วางใจต่อหน้าบุคคลอื่น ความข่มขู่และเรียกร้องมากเกินไป เป็นต้น ในขณะที่ Dempsey (2013: 7) อธิบายว่า การใช้ความรุนแรงที่ผู้หญิงกระทำต่อผู้ชายนั้นมักจะเป็นการกระทำ ความรุนแรงทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจเป็นหลัก ส่วนการกระทำรุนแรงทางด้านเพศที่ผู้หญิงกระทำต่อผู้ชายมักไม่ค่อยปรากฏให้เห็นมากนัก

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่ารูปแบบความรุนแรงที่มีการศึกษาอย่างกว้างขวางและเป็นสากลประกอบด้วย 3 รูปแบบ ได้แก่ ความรุนแรงทางด้านร่างกาย ความรุนแรงทางจิตใจ และความรุนแรงทางด้านเพศ โดยกรณีตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้จะมีความรุนแรงทางด้านร่างกาย เนื่องจากเป็นคดีการฆาตกรรมสามีโดยใช้สารต้านการเยือกแข็งผสมในเครื่องดื่ม จนส่งผลให้บุคคลที่ดื่มเข้าไปเกิดอาการหัวใจวายเฉียบพลันและเสียชีวิตในที่สุด

สาเหตุของความรุนแรง

สาเหตุสำคัญของความรุนแรงระหว่างคู่รักโดยทั่วไป อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล (WHO, 2006; Jeffries & Ball, 2008) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก (Capaldi, Knoble, Shortt, & Kim, 2012; WHO, 2012; Finneran & Stephenson, 2014; Chester & DeWall, 2017) ปัจจัยด้านสังคม (WHO, 2006; Jeffries & Ball, 2008) ปัจจัยด้านชีวภาพ (Chester & DeWall, 2017) ลักษณะเชิงบริบทของคู่รัก Capaldi, Knoble, Shortt, & Kim, 2012) ลักษณะด้านการพัฒนาและพฤติกรรมของคู่รัก Capaldi, Knoble, Shortt, & Kim, 2012) ปัจจัยด้านอำนาจและการต่อรอง (McKeown & Kidd, 2002; Finneran & Stephenson,

2014) ปัจจัยด้านความเครียดในชีวิต (Finneran & Stephenson, 2014) ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (McKeown & Kidd, 2002) ปทัสถานทางสังคม (Cheung, Leung, & Tsui, 2009; Adebayo, 2014) และปัจจัยด้านการไม่เคารพความเป็นตัวตนของคู่รัก (Finneran & Stephenson, 2014) เป็นต้น ในขณะที่สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558: 4) ระบุสาเหตุของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กและสตรี ว่าเกิดจากสาเหตุสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ (1) ลักษณะบุคคล เช่น วุฒิภาวะ ปัญหาสุขภาพจิต การมีประสบการณ์ถูกรังแกหรือทำร้ายในวัยเด็ก และการประพฤตินอกใจ เป็นต้น (2) ลักษณะครอบครัว เช่น ความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน การเลี้ยงดู ความคาดหวังต่อบทบาทของอีกฝ่าย สูงเกินไป การใช้อำนาจครอบงำ และความขัดแย้งระหว่างญาติพี่น้อง เป็นต้น (3) สภาพแวดล้อมของชุมชน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยต่อสมาชิกในครอบครัว เช่น ปัญหาความรุนแรง ปัญหาความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาท การใช้สารเสพติด รวมถึงการมีแหล่งอบายมุขภายในชุมชน เป็นต้น และ (4) สภาพแวดล้อมทางสังคม เกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมกันของสถานภาพและบทบาทของชายและหญิง การมีอคติทางเพศ ความเชื่อเรื่องภรรยาเป็นสมบัติของสามี ความเชื่อในเรื่องการเป็นช้างเท้าหน้าของผู้ชาย ความเชื่อเกี่ยวกับการมองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ ตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวว่าเป็นเรื่องที่น่าอับอาย ไม่ควรนำมาเปิดเผยแก่คนอื่น เป็นต้น ส่วนสาเหตุที่ผู้หญิงกระทำรุนแรงต่อผู้ชายนั้นอาจเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย หรือมีปัจจัยจูงใจหลายอย่างที่ผสมปนเปกัน รวมถึงการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงออกมาเนื่องจากสูญเสียอำนาจในการควบคุมหรือความรู้สึกไร้ซึ่งอำนาจ (Mulroney & Chan, 2005: 9) อย่างไรก็ตาม ในบทความนี้จะเน้นเฉพาะสาเหตุหลัก 4 ประการได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักถือว่ามีอิทธิพลต่อการเกิดความรุนแรงระหว่างคู่รักได้ หากคู่รักใดที่มีความสัมพันธ์แบบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความโดดเด่นมากกว่าอีกฝ่าย จะมีโอกาสสูงที่จะเกิดความรุนแรง ในทางกลับกัน คู่รักที่มีความสัมพันธ์กับแบบประชาธิปไตย เคารพสิทธิของกันและกัน มีการคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งคู่มีความราบรื่น และมีโอกาสน้อยที่จะเกิดความขัดแย้งซึ่งนำไปสู่ความรุนแรงในที่สุด

2. อำนาจ การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือคู่ของตนเองและใช้อำนาจนั้นกดดันให้คู่รักกระทำในสิ่งที่ไม่ปรารถนาย่อมทำให้คู่รักเกิดความรู้สึกไร้ซึ่งอำนาจ และจะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกมาในลักษณะของการใช้ความรุนแรงได้ โดยที่มาของอำนาจส่วนใหญ่จะมาจากประเด็นเรื่องของเศรษฐกิจที่ผู้หญิงต้องพึ่งพาคู่รักฝ่ายชายเป็นหลัก รวมถึงลักษณะทางกายภาพของร่างกายที่ผู้หญิงจะมีความแข็งแรงน้อยกว่าผู้ชาย (McKeown & Kidd, 2002: 13)

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไวกจณ์ กุลาชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธัง

3. ประสบการณ์ความรุนแรง เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการกระทำรุนแรงในครอบครัว แม้ว่าความรุนแรงในครอบครัวจะเกิดขึ้นกับทุกคน ทุกชนชั้น ทุกกลุ่มในสังคม แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว ความรุนแรงในครอบครัวมักเกิดในครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ซึ่งการที่บุคคลมีประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว บุคคลนั้นจะซึมซับและเรียนรู้พฤติกรรมที่เกิดขึ้น และแสดงพฤติกรรมความรุนแรงเหล่านั้นออกมาเมื่อเกิดความขัดแย้งกับคู่รัก ในทางกลับกันบางคน ซึ่งเป็นเหยื่อของความรุนแรงและมีประสบการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวมาก่อน อาจมองว่า ความรุนแรงที่เขาได้รับเป็นเรื่องปกติธรรมดา ดังนั้น จึงยอมรับผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยไม่มี การต่อต้าน (McKeown & Kidd, 2002: 13)

4. ปทัสถานทางสังคม มีส่วนเกี่ยวข้องกับมายาคติที่ว่า “ผู้ชายเป็นฝ่ายผิดเสมอ” เนื่องจากผู้ชายเป็นเพศที่มีความแข็งแกร่งกว่า ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงผู้ชายจึงถูกมองว่า เป็นผู้กระทำ ความรุนแรงเสียเอง (Adebayo, 2014: 17) ผู้ชายจึงไม่เปิดเผยถึงการถูกกระทำรุนแรง ให้คนอื่นทราบเนื่องจากความรู้สึกอาย และรู้สึกเสียหน้าที่ตนเองไม่ได้แสดงบทบาทของความเป็นชายได้อย่างแท้จริง (Cheung, Leung, & Tsui, 2009: 448) ด้วยเหตุนี้ อาจเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงกล้าที่จะกระทำรุนแรงต่อผู้ชาย เนื่องจากมีความมั่นใจว่าการกระทำดังกล่าวไม่ผิดในมุมมองทางด้านสังคม

ผลกระทบของความรุนแรง

ปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่รักเป็นปัญหาที่ตั้งอยู่บนประเด็นของเพศและกลายเป็น ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่องบประมาณของภาครัฐในการดูแลด้านสุขภาพให้กับประชาชนในประเทศ (Adebayo, 2014: 14) นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อหลายด้าน เช่น ปัญหาด้านสุขภาพจิตและ อารมณ์ การนอนไม่หลับ การฝันร้าย ภาวะซึมเศร้า ความนับถือในตนเองลดต่ำลง ไม่ไว้วางใจคนอื่น มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ ความหวาดกลัว ความกังวล อาการตื่นตระหนก และการแปลกแยกตัว เองออกจากครอบครัวและเพื่อน เป็นต้น (Dempsey, 2013: 8) ส่วน Donovan et al. (2006) อธิบายว่า ความรุนแรงระหว่างคู่รัก ส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจและผลกระทบที่ เกี่ยวข้องทางเพศ ในขณะที่ WHO (2012) ระบุว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่งผลต่อการใช้สารเสพติด และดื่มแอลกอฮอล์ มีปัญหาด้านการนอนหลับและการรับประทานอาหาร ปัญหาการเคลื่อนไหว ของร่างกาย มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ความผิดปกติที่เกิดหลังความเครียดที่สะเทือนใจ การสูบบุหรี่ การทำร้ายตนเอง และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย นอกจากนี้แล้ว ยังส่งผลให้เกิด ภาวะความเครียดผิดปกติหลังเหตุสะเทือนใจ (post-traumatic stress disorder symptoms) อาการทางร่างกายผิดปกติ สุขภาพแย่ลง รวมถึงยังส่งผลให้บุตรที่รับรู้ถึงปัญหาดังกล่าวของ

ครอบครัวมีปัญหาเกี่ยวกับสมาธิสั้นอีกด้วย (Hines & Douglas, 2016: 1133) อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนค่อนข้างเห็นด้วยกับแนวคิดของ Watson (2014: 25) ที่แบ่งประเภทของผลกระทบจากความรุนแรงที่มีต่อผู้ชายออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านร่างกาย ประกอบด้วย การได้รับบาดเจ็บ กระดูกหัก ฟันหัก บาดแผลจากการการถูกแทงหรือถูกยิง แผลไฟไหม้ การได้รับบาดเจ็บทางศีรษะและดวงตา นอกจากนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทางร่างกายของคนที่ถูกเป็นเหยื่อส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบที่มีสาเหตุมาจากความเครียดและการได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ เช่น การขาดการออกกำลังกาย และการมีโภชนาการที่ไม่ดี เป็นต้น

2. ผลกระทบทางด้านจิตใจ ประกอบด้วย ความกลัวและกังวลใจว่าจะถูกทำร้าย ภาวะซึมเศร้า เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เกิดความเครียด นอนไม่หลับ ฝันร้าย การทำร้ายตัวเอง รวมถึงการใช้สารเสพติด เป็นต้น

3. ผลกระทบทางการเงิน ประกอบด้วย การสูญเสียรายได้เนื่องจากการขาดงานซึ่งมีสาเหตุมาจากการได้รับบาดเจ็บ หรือไม่ต้องการให้คนอื่นรู้ว่าถูกกระทำรุนแรง ถูกจำกัดการเข้าถึงแหล่งเงิน เกิดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลที่เพิ่มขึ้น รวมถึงต้นทุนในการการย้ายสถานที่ทำงาน หรือที่อยู่ และต้นทุนในการปรับตัวเมื่อเผชิญปัญหา เป็นต้น

4. ผลกระทบทางด้านสังคม ประกอบด้วย การถูกบังคับให้แยกตัวจากกลุ่มเพื่อน เกิดปัญหาในการให้ความไว้วางใจหรือเชื่อใจต่อคนอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่ครองคนใหม่ ทำตัวแปลกแยกจากครอบครัวและลูก ๆ เป็นต้น

ทำไมผู้ชายจึงถูกกระทำรุนแรง?

การที่ผู้ชายถูกกระทำรุนแรงและไม่ได้รับความสนใจจากสังคมหรือหน่วยงานภาครัฐเท่าที่ควร เพราะสังคมมองว่าประเด็นดังกล่าวยังไม่เป็นปัญหาที่วิกฤติ เนื่องจากสถิติที่มีการแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ชายเกิดความรู้สึกอายในการไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิทธิของผู้ชายในประเทศออสเตรเลีย ระบุว่าผู้ชายจะแจ้งความเกี่ยวกับการถูกกระทำรุนแรงน้อยกว่าผู้หญิง (Domestic Violence and Incest Resource Centre, 2001: 26) นอกจากนี้ การที่องค์การภาครัฐและสังคมโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการตกเป็นเหยื่อการกระทำรุนแรงของผู้หญิงเป็นหลัก จึงทำให้ผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในความเงียบ การที่ผู้ชายถูกกระทำรุนแรงถูกมองว่าเป็นเป็นปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ซึ่ง 3 ใน 4 ของผู้ชายที่โทรแจ้งไปยังศูนย์รับร้องเรียนการถูกกระทำรุนแรง มักจะได้รับการปฏิเสธว่าศูนย์นั้นรับร้องเรียนเฉพาะกรณีที่ผู้หญิงถูก

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์

กระทำรุนแรง และจำนวน 2 ใน 3 ของผู้ชายที่โทรไปแจ้งจะถูกมองว่าเป็นผู้กระทำรุนแรงเสียเอง (Adebayo, 2014: 17) ส่วนการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชายร้อยละ 7-29 รายงานว่าถูกกระทำรุนแรงด้วยการสะกดรอยตาม หากพิจารณาถึงบริบททางวัฒนธรรมของคนเอเชีย การที่ผู้ชายไม่เปิดเผยถึงการถูกกระทำรุนแรงให้คนอื่นทราบเนื่องจากความรู้สึกอาย และรู้สึกเสียหน้าเพราะไม่ได้แสดงบทบาทของความเป็นชายได้อย่างแท้จริง (Cheung, Leung, & Tsui, 2009: 448) ในขณะที่ Watson (2014: 26-29) ระบุปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ชายไม่กล้าแจ้งความว่าถูกกระทำรุนแรงเกิดจากอุปสรรคสำคัญ ได้แก่ อุปสรรคด้านสังคม อุปสรรคด้านกฎหมาย อุปสรรคในทางปฏิบัติ

1. อุปสรรคด้านสังคม โดยทั่วไปแล้วผู้ชายจะถูกสั่งสอนให้เป็นเพศที่มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง ดังนั้น การที่ผู้ชายแจ้งความว่าถูกกระทำรุนแรงจากผู้หญิงเป็นจึงสิ่งที่บ่งบอกถึงความอ่อนแอและความไร้สมรรถภาพ ด้วยเหตุนี้ บุคคลอื่นที่ทราบเรื่องมักจะไม่ใช่เข้าใจว่าผู้ชายคนนั้นตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง หรือบางที่ผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อจะตำหนิตัวเองว่าเป็นคนไปยั่วอารมณ์ของฝ่ายตรงข้ามเอง และอาจแยกตัวออกไปเพราะไม่ต้องการกลายเป็นผู้กระทำรุนแรงเสียเอง นอกจากนี้ การที่เขาเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมซึ่งไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่ได้รับความเชื่อถือ จะทำให้เกิดความยุ่งยากมากขึ้นในการแจ้งความและทำให้เจ้าหน้าที่เชื่อว่าเขาตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจริง

2. อุปสรรคด้านกฎหมาย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายคือ กฎหมายไม่ได้มีการกำหนดเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงต่อผู้ชาย ดังนั้น กระบวนการในการดำเนินคดีใช้เวลานาน และมีความยุ่งยากซับซ้อน บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อจึงมองไม่เห็นประโยชน์หรือความคุ้มค่าที่จะแจ้งความดำเนินคดี ในขณะที่การรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัวกระทำได้ลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของการใช้ความรุนแรงทางเพศ มักจะหาร่องรอยของหลักฐานได้ยาก ในขณะที่ผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่ออาจเกิดความอายหากจะต้องมีการตรวจพิสูจน์หลักฐานด้วยการตรวจอวัยวะเพศ อ้นตะ และทวารหนัก ประเด็นทางกฎหมายอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ ผู้ชายที่ถูกกระทำรุนแรงไม่ได้ตระหนักว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นอาชญากรรมแต่เป็นแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมหรือเป็นพิธีกรรมเปลี่ยนผ่าน (rite of passage) ดังนั้น จึงไม่มีการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีทางกฎหมาย นอกจากนี้ ปัญหาความยากลำบากทางกฎหมายส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนที่หลบหนีเข้าเมือง เพราะหากเขาไปแจ้งความว่าถูกกระทำรุนแรงทางเพศ เขามีความเสี่ยงที่จะถูกแจ้งความในข้อหาหลบหนีเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย ดังนั้น กลุ่มคนเหล่านี้จึงไม่กล้าส่งเสียงเพื่อเรียกร้องสิทธิให้กับตนเองแต่อย่างใด

3. อุปสรรคในทางปฏิบัติ ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานหรือแจ้งความกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เพราะผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงที่เป็นผู้ชายไม่สามารถหาช่องทางการร้องเรียนได้ จนทำให้เกิดความท้อถอยและหมดความพยายามไปในที่สุด ในกรณีที่ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ยิ่งทำให้คนที่ตกเป็นเหยื่อไม่กล้ารายงานความจริงเพราะเกรงว่าจะเป็นการอันตรายอีกทั้งมีความเชื่อว่าผู้กระทำรุนแรงจะได้รับการปกป้องและช่วยเหลือ ในบางประเทศหากมีการรายงานการกระทำรุนแรงในครอบครัว สามีและภรรยาจะถูกสั่งให้อยู่ห่างจากกัน ส่งผลให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความกังวลต่อการสูญเสียสิทธิการเลี้ยงดูบุตร นอกจากนี้ สถานะสำหรับรองรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเพศชายยังมีจำนวนน้อย และงบประมาณในการดูแลสถานที่ในลักษณะดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ คนที่ตกเป็นเหยื่อการกระทำรุนแรงจึงรายงานหรือแจ้งความเมื่อเขามั่นใจว่ามีระบบต่าง ๆ รองรับความต้องการของเขาได้

การตอบสนองต่อความรุนแรงของคู่รักเพศชาย

โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่ถูกกระทำรุนแรงย่อมมีการตอบสนองต่อสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาหรือตอบโต้ผู้กระทำ จากการศึกษาของ (Dobash & Dobash, 2004: 340) พบว่า ผู้หญิงและผู้ชายจะมีการตอบสนองต่อความรุนแรงแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 26 บอกว่าไม่ใส่ใจ รองลงมาคือ เห็นว่าการกระทำของผู้หญิงมีความเหมาะสมเป็นธรรมชาติ (ร้อยละ 20) การเยาะเย้ยถากถาง (ร้อยละ 17) รู้สึกโกรธ (ร้อยละ 14) ในขณะที่ร้อยละ 6 ของกลุ่มตัวอย่างเกิดความรู้สึกประหลาดใจ จากการที่ผู้ชายส่วนใหญ่ที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงไม่ใส่ใจต่อการกระทำของผู้หญิงเนื่องจาก มองว่าเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งเล็กน้อย ง่าย และไม่กล้าเล่าให้บุคคลอื่นได้รับทราบเรื่องราวเนื่องจากเกรงการกดทับของปทัสถานทางสังคมที่มองว่าผู้ชายเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในครอบครัว และเมื่อผู้ชายที่หัวหน้าครอบครัวกลายเป็นผู้ถูกกระทำรุนแรงเสียเอง ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกอายที่ตนเองไม่สามารถแสดงความเป็นชายได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ จึงหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวด้วยการนิ่งเงียบและไม่ใส่ใจต่อปัญหาดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม หากผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อไม่สามารถหาทางออกที่เหมาะสมได้ อาจส่งผลให้เกิดอาการซึมเศร้าและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป โดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของสุขภาพ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงระหว่างคู่รัก

การนำเสนอในส่วนนี้เป็น การนำเสนอความรู้พื้นฐานทางแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงระหว่างคู่รักในสถานการณ์ปัจจุบันได้ โดยบทความนี้จะทำการวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือกรณีศึกษาโดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดเหล่านี้เป็นแนวทางในการอธิบาย

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลาชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์ง

ให้ผู้อ่านเข้าใจต้นเหตุปัญหาอาชญากรรมของกรณีศึกษาที่จะกล่าวถึงในส่วนต่อไป โดยแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีบุคลิกภาพที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม

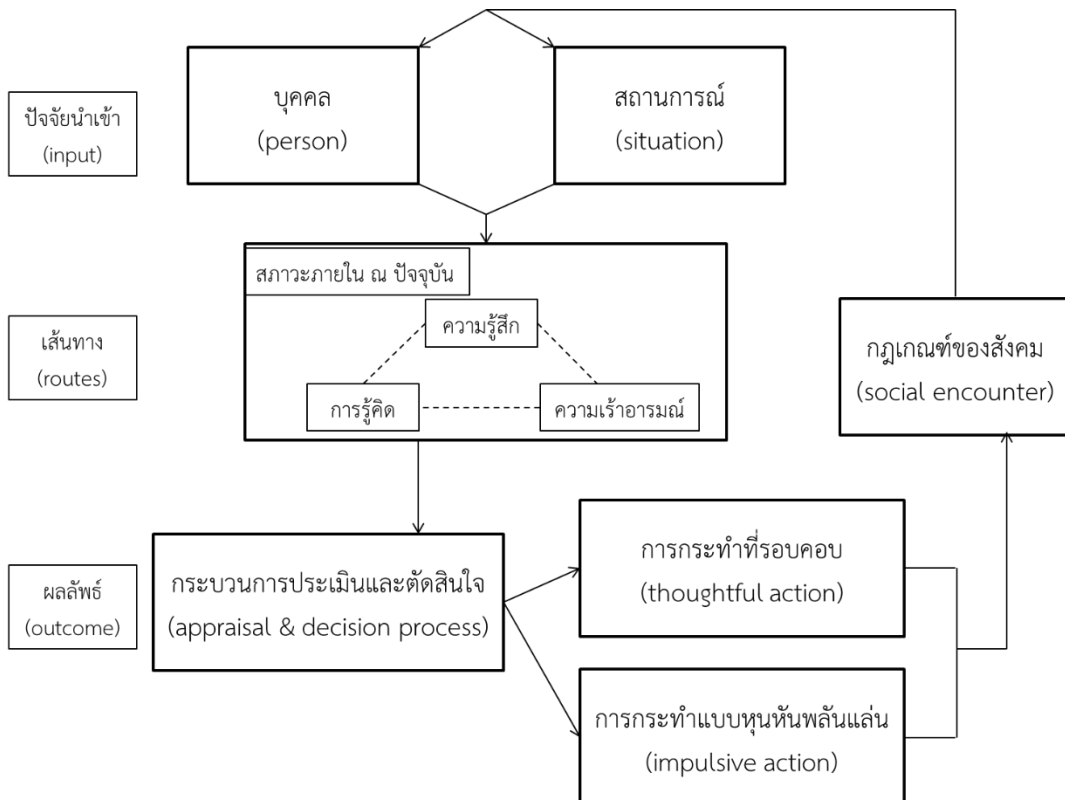
ทฤษฎีบุคลิกภาพที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม (antisocial personality or psychopath) อธิบายว่า บุคคลที่ขาดความเคารพต่อผู้อื่น ชอบละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยคนเหล่านี้จะมีลักษณะที่เห็นแก่ตัว ขาดความจงรักภักดี ขาดความรับผิดชอบ หุนหันพลันแล่น ขาดการสำนึกผิด และมีความล้มเหลวในการเรียนรู้จากประสบการณ์ ดังนั้น จึงไม่ยอมรับหรือปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงกติกาของสังคม และอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิดได้ (อันณพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555: 183) ดังนั้น บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นอาจกระทำรุนแรงต่อคู่รักได้ เพราะบุคคลประเภทนี้จะมีความเป็นปรปักษ์ ไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นและความถูกต้อง มีความซื่อสัตย์และมีความผูกพันกับสังคมต่ำ อีกทั้งไม่มีความรู้สึกต่อการกระทำที่ตนเองได้ทำลงไป

ทฤษฎีกลไกการควบคุม

ทฤษฎีกลไกการควบคุม (containment theory) เป็นทฤษฎีที่คิดค้นขึ้นมาโดย Reckless (อันณพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555: 226-227) โดยทฤษฎีนี้อธิบายว่ากลไกในการควบคุมมีสองประเภทคือ ระบบการควบคุมภายใน (inner control system) และระบบการควบคุมภายนอก (outer control system) การควบคุมภายในจะเกี่ยวข้องกับความคิด จิตสำนึก สติสัมปชัญญะ ความอดทน ความรับผิดชอบ การมีเป้าหมายในชีวิต ความสามารถในการหาสิ่งมาสนองเพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจ ตลอดจนความสามารถในการลดความเครียดให้กับตนเอง ซึ่งระบบการควบคุมภายในนี้เปรียบเสมือนป้อมปราการที่ต้านทานแรงกดดัน กิเลส และสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ส่วนระบบการควบคุมภายนอกจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎเกณฑ์ทางสังคมที่คอยกำหนดให้สมาชิกในสังคมประพฤติและปฏิบัติตาม ซึ่งหากพิจารณาจากแนวคิดดังกล่าว พบว่า การที่บุคคลมีสติสัมปชัญญะ มีความอดทน มีความคิดดี รวมถึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีคุณธรรมจริยธรรมย่อมทำให้บุคคลนั้น สามารถระงับความก้าวร้าวและความโกรธได้ดี และมีโอกาสที่จะแสดงออกซึ่งความรุนแรงน้อยกว่าบุคคลที่ขาดการควบคุมทั้งสองระบบ

ตัวแบบความก้าวร้าวทั่วไป

ตัวแบบความก้าวร้าวทั่วไป (General Aggression Model-GAM) เป็นตัวแบบที่อธิบายขั้นตอนของกระบวนการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ณ เวลาใดเวลาหนึ่งหรือไม่ ตามตัวแบบนี้ ปัจจัยด้านบุคคลและสถานการณ์ทำหน้าที่เป็นปัจจัยนำเข้า ซึ่งปัจจัยนำเข้านี้จะส่งผลกระทบต่อสภาวะภายในของบุคคลอันได้แก่ ความรู้สึก (affect) ความเร้าอารมณ์ (arousal) และการรู้คิด (cognition) (Chester & DeWall, 2018: 55-56) โดยที่บุคคลจะทำการประเมินและตัดสินใจแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมามีสองแบบคือ พฤติกรรมที่แสดงออกด้วยความรอบคอบ และพฤติกรรมแบบหุนหันพลันแล่น และเมื่อต้องมาปะทะกับกฎเกณฑ์ของสังคมที่กำหนดไว้ จะกลายเป็นผลสะท้อนกลับไปสู่บุคคลและสถานการณ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งแนวคิดนี้สามารถนำมาอธิบายการเกิดความรุนแรงในครอบครัวได้ เนื่องจากปัจจัยด้านตัวบุคคลและสถานการณ์มีส่วนสำคัญต่อการเกิดความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนั้น สภาวะภายใน ณ ปัจจุบันของบุคคล เช่น การกระตุ้นให้เกิดความโกรธ และความไม่เป็นมิตร เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำรุนแรง ในขณะที่การมีกระบวนการในการควบคุมตนเอง จะส่งผลให้เกิดการกระทำรุนแรงน้อยลง

ภาพ 1 ตัวแบบความก้าวร้าวทั่วไป (general aggressive model-GAM)

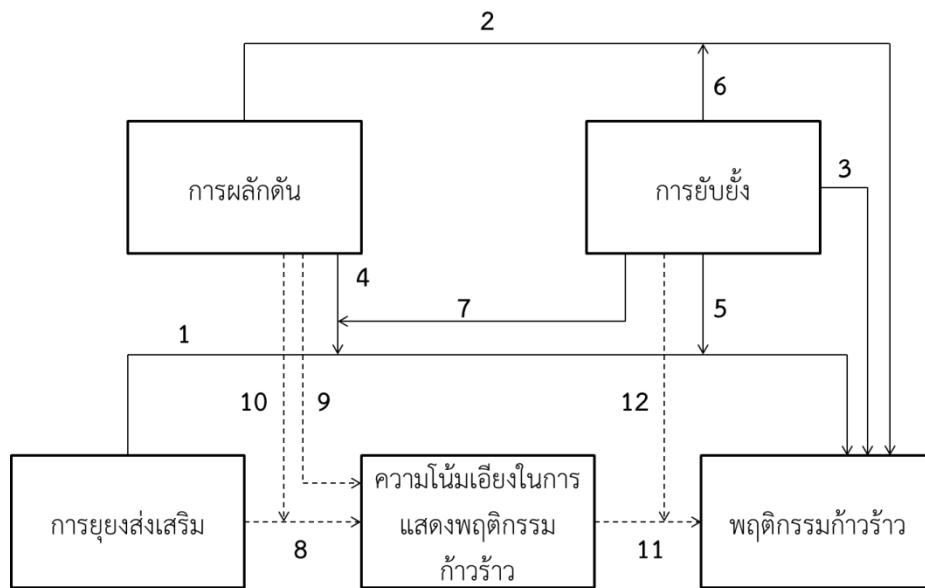
ไอคิวโมเดล

ไอคิวโมเดล (I³ Model) เป็นกรอบของอภิทฤษฎี (metatheoretical framework) ที่ใช้ในการอธิบายพฤติกรรมของบุคคลต่อวัตถุในบริบทเฉพาะ โดยโมเดลนี้ประกอบด้วยขั้นตอนที่ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมออกมา 3 ขั้นตอน ได้แก่ การยุยงส่งเสริม (instigation) การผลักดัน (impellance) และการยับยั้ง (inhibition) (Fingel & Hall, 2017: 125-127)

1. การยุยงส่งเสริม (instigation) หมายถึง ตัวกระตุ้นตามธรรมชาติที่ส่งเสริมให้เกิดความโน้มน้าวที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดความโน้มน้าวในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวประกอบด้วย การปฏิเสธทางสังคม (social rejection) การยั่วยุทางร่างกาย (physical provocation) และการยั่วยุทางวาจา (verbal provocation)

2. การผลักดัน (impellance) หมายถึง ความแรงของคุณลักษณะสถานการณ์หรือนิสัยที่มีอิทธิพลทำให้สิ่งกระตุ้นตามธรรมชาติมีความแรงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งในกรณีนี้ หมายถึง การสนับสนุนให้เกิดการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง นอกจากสถานการณ์หรือลักษณะนิสัยแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มขึ้นคือ ลักษณะนิสัยไม่เป็นมิตรที่ติดตัวบุคคลมา (trait anger and hostile rumination) การมีอาวุธ (presence of a weapon) รวมถึงปัจจัยด้านบุคลิกภาพ 4 ลักษณะ ซึ่งได้แก่ ลักษณะบุคคลแบบแมเคียเวลเลียน (Machiavellianism) ลักษณะบุคคลแบบหลงตนเอง (narcissism) การมีความผิดปกติทางจิต (psychopathy) และชาติสนิม (sadism)

3. การยับยั้ง (inhibition) หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้ระดับความรุนแรงของพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง เนื่องจากการยับยั้งซึ่งใจ โดยปัจจัยที่ทำให้คนเราเกิดความยับยั้งซึ่งใจไม่แสดงพฤติกรรมรุนแรงก้าวร้าวประกอบด้วย การควบคุมตนเอง (self-control) การทำงานของสมองส่วนหน้า (frontal lobe functioning) ซึ่งเป็นสมองส่วนสำคัญในการควบคุมการเคลื่อนไหว การออกเสียง ความคิด ความจำ สติปัญญา บุคลิก ความรู้สึก และอารมณ์ รวมถึงความผูกพันเชิงจิตวิทยาที่มีต่อเป้าหมาย (psychological commitment to the relationship with the potential target)

ภาพ 2 ไอคิวบิโมเดล (I³ Model)

จากภาพ 2 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการยุงส่งเสริมกับพฤติกรรมก้าวร้าว (เส้นที่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างการปลุกต้นกับพฤติกรรมก้าวร้าว (เส้นที่ 2) และความสัมพันธ์ระหว่างการยับยั้งกับพฤติกรรมก้าวร้าว (เส้นที่ 3) นอกจากนี้ ยังแสดงสาเหตุอีก 9 สาเหตุที่นักวิจัยสามารถทำการศึกษาหรือตรวจสอบเพิ่มเติมได้ เส้นที่ 4 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของสิ่งยั่วยุและปัจจัยปลุกต้นที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยผลกระทบร่วมของการยั่วยุดังกล่าวจะมีสูงในกลุ่มคนที่มีลักษณะหลงตนเอง เส้นที่ 5 แสดงถึงผลกระทบร่วมของสิ่งยั่วยุและสิ่งยับยั้ง โดยความก้าวร้าวจะน้อยลงในกลุ่มคนที่มองส่วนหน้าทำงานทำหน้าที่ได้ดี ส่วนเส้นที่ 6 แสดงผลกระทบร่วมของสิ่งปลุกต้นกับสิ่งยับยั้ง โดยพฤติกรรมก้าวร้าวจะพบในกลุ่มคนที่เมาสุรามากกว่าคนที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากแอลกอฮอล์ สำหรับเส้นที่ 7 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบร่วมของทั้งสามปัจจัย ส่วนเส้นที่ 8-12 เป็นการแสดงถึงปัจจัยซึ่งเป็นปัจจัยสื่อกลางที่นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

ทฤษฎีการแก้ตัว

ทฤษฎีการแก้ตัว (neutralization) เป็นทฤษฎีที่คิดค้นขึ้นโดย Sykes and Matza (1957: 667-670) โดยอธิบายเกี่ยวกับการกระทำผิดและเทคนิคการแก้ตัวไว้ 5 ลักษณะ ได้แก่

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลาชัย/ ภัสรินทร์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์ง

1. การปฏิเสธความรับผิดชอบ หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดปฏิเสธความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป เพราะความผิดที่เกิดขึ้นเป็นอุบัติเหตุ ไม่สามารถควบคุมได้ แต่กลับมองว่าตนเองเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากปัจจัยและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการกระทำดังกล่าว เช่น ความเกลียดชังจากพ่อแม่ การมีเพื่อนที่ไม่ดี สภาพแวดล้อมของชุมชนที่เสื่อมโทรม เป็นต้น ดังนั้น จึงโยนความผิดให้กับคนอื่น

2. การปฏิเสธการบาดเจ็บหรือได้รับอันตราย เป็นเทคนิคที่ผู้กระทำผิดตั้งคำถามว่าบุคคลอื่นได้รับอันตรายหรือได้รับบาดเจ็บจากการกระทำของเขาจริงหรือไม่ เช่น การที่เขาขโมยรถยนต์ก็ไม่ได้ทำให้คนอื่นเดือดร้อนเพราะเป็นการยืมไปใช้ชั่วคราวเท่านั้น หรือปัญหาการทะเลาะวิวาท ผู้ที่กระทำผิดและแก้ตัวก็จะบอกว่าเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นต้น

3. การปฏิเสธเหยื่อ พฤติกรรมในลักษณะนี้ผู้กระทำผิดจะมองว่าการกระทำของตนเองมีความเหมาะสมดีแล้ว เพราะเป็นการที่เขาสามารถแก้แค้นหรือลงโทษคนอื่นได้ เช่น การทำร้ายกลุ่มรักร่วมเพศ การกระทำรุนแรงต่อชนกลุ่มน้อยในสังคม การกระทำอันป่าเถื่อน รวมถึงการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่มีผู้ได้รับอันตรายหรือตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

4. การปรักปรำคนที่ปรักปรำตน เป็นเทคนิคที่ผู้กระทำผิดต้องการเบี่ยงเบนความสนใจในพฤติกรรมของตนเองโดยการปรักปรำคนที่ระบุว่าเขาเป็นคนกระทำผิด เช่น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดที่มีมุมมองต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าไม่มีความยุติธรรม คอร์รัปชัน และไม่เป็นธรรม ดังนั้น ผู้กระทำผิดก็จะปรักปรำตำรวจว่าเลือกปฏิบัติ หรือให้ร้ายตน เป็นต้น

5. การอ้างความจงรักภักดีในระดับที่สูงขึ้น หมายถึง การอ้างเหตุผลของการกระทำผิดว่าทำไปเพราะความจงรักภักดี ยอมเสียสละให้กับคนกลุ่มเล็กมากกว่าคนกลุ่มใหญ่ของสังคม อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่กระทำผิดไม่ยอมรับกติกาของสังคม จริง ๆ แล้วเขาอาจยอมรับกติกาของสังคม แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้เนื่องจากความภักดีต่อกลุ่มหรือแก๊งค์ของตนเอง จึงทำให้ตัดสินใจทำผิดกฎหมาย

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม (social control) ของ Hirschi อธิบายว่า ผู้ที่กระทำผิดมีความต้องการที่จะกระทำผิดอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงต้องมี การควบคุมทางสังคม เพราะการควบคุมทางสังคมที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมลงได้ โดยองค์ประกอบของการควบคุมทางสังคมประกอบด้วย ความผูกพัน (attachment) ความผูกมัด (commitment) การเกี่ยวข้อง (involvement) และความเชื่อ (belief) (อัณณพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555: 225) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความผูกพัน (attachment) หมายถึง การมีความสนิทสนมใกล้ชิดกับบุคคลหรือสถาบัน เช่น ความรู้สึกใกล้ชิดและผูกพันกับพ่อ แม่ ครู โรงเรียน วัด และชุมชน เป็นต้น เมื่อบุคคลมีความผูกพันกับสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลนั้นจะไม่กล้าทำในสิ่งที่ทำให้บิดา มารดา ครู หรือชุมชนได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง ฉะนั้น จึงมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมต่ำ
2. ความผูกมัด (commitment) หมายถึง ความมุ่งมั่น ความตั้งใจแน่วแน่ในการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้กับตนเอง ดังนั้น จึงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายในชีวิตที่ดี
3. การเกี่ยวข้อง (involvement) หมายถึง การเข้าไปร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้บุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายในชีวิตที่ตั้งไว้ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้บุคคลมีเวลาคิดที่จะก่อคดีอาชญากรรมลดลง หรือไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด
4. ความเชื่อ (belief) หมายถึง การเชื่อและยอมรับในกฎเกณฑ์และกติกาของสังคมที่กำหนดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของกฎหมาย ธรรมเนียม ประเพณี และศีลธรรม การที่บุคคลมีการยอมรับและปฏิบัติตาม ย่อมส่งผลให้บุคคลนั้นไม่กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย ผิดข้อบังคับ และกฎกติกาของสังคม

กรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ คดีฆาตกรรมสามีของนางสเตซี แคสเตอร์ (Stacy Caster) ซึ่งทำการฆาตกรรมสามีคือนายเดวิด แคสเตอร์ (David Caster) อายุ 48 ปีด้วยการใช้สารพิษ โดยนายเดวิดเสียชีวิตด้วยภาวะหัวใจล้มเหลวเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2548 จากการเสียชีวิตของนายเดวิด ทำให้เกิดการรื้อฟื้นคดีที่สามีคนแรกของนางสเตซี คือนายไมเคิล วอลเลซ เสียชีวิตขึ้นมาพิสูจน์อีกครั้งหนึ่งว่าเกิดจากการฆาตกรรมโดยนางสเตซีหรือไม่

นายไมเคิลและนางสเตซีแต่งงานกันมากกว่า 12 ปี และมีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ แอชลีย์ และบรี แต่ก็ไม่มีความสุขในชีวิตคู่มากนัก นายไมเคิลเสียชีวิตเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2543 จากอาการเกี่ยวกับหัวใจ โดยมีอาการไอ ปวดบริเวณไหล่และแขน รวมถึงอาการเวียนศีรษะ ภายหลังจากนายไมเคิลเสียชีวิต นางสเตซีก็ได้รับเงินประกันชีวิตของสามีจำนวน 50,000 เหรียญสหรัฐ หลังจากนั้น เพียง 3 ปี นางสเตซีได้แต่งงานกับนายเดวิด ซึ่งเป็นพ่อหม้ายและทั้งสองก็ได้ย้ายไปอาศัยอยู่ในซานเมืองซีราควิสโดยนางสเตซีได้นำลูกสาวทั้งสองคนไปอยู่ด้วย หลังจากแต่งงานกันไม่นานนายเดวิดเริ่มประสบปัญหาในชีวิตอย่างหนักหลังจากได้รับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ และสองสามปีหลังจากนั้นชีวิตเขาเริ่มดิ่งลงเหวเมื่อประสบปัญหาทางธุรกิจ และเริ่มมีปัญหาระหว่งระแวงกันในครอบครัว ในตอนแรกที่นายเดวิดเสียชีวิตนั้น ดูเหมือนตำรวจจะเข้าใจว่าเป็น

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลาชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์ง

การฆ่าตัวตาย เพราะนางสเตซีเป็นคนโทรไปแจ้งตำรวจว่าสามีของเธอซึ่งตัวเองอยู่ในห้องนอนตลอดทั้งวัน โดยที่เธอเองก็ไม่สามารถติดต่อสามีทางโทรศัพท์ได้

เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงฟังประตูเข้าไปและพบร่างเปลือยเปล่าของนายเดวิดนอนแผ่หราอยู่บนเตียงท่ามกลางสิ่งที่เขาอาเจียรออกมาจำนวนมาก โดยตำรวจพบขวดบรันดีที่ทำจากแอปริคอต น้ำผลไม้แครนเบอร์รี่ประเภทลดน้ำหนัก และสารต้านการเยือกแข็ง นอกจากนี้ ยังพบแก้วน้ำที่มีของเหลวสีเขียวซึ่งเป็นพิษอยู่ครึ่งแก้ววางอยู่บนโต๊ะหัวเตียง โดยสารต้านการเยือกแข็งเป็นต้นเหตุที่ทำให้นายเดวิด เสียชีวิต

นางสเตซีบอกตำรวจว่านายเดวิดเป็นโรคซึมเศร้า แต่ตำรวจก็ถามเธอเพื่อยืนยันว่าสามีเธอฆ่าตัวตายจริงหรือไม่ เนื่องจาก หลักฐานที่พบไม่มีความเป็นไปได้เลยว่าเป็นการฆ่าตัวตาย เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจพบรอยนิ้วมือของนางสเตซีบนแก้วใบดังกล่าว นอกจากนี้ ยังพบเศษไก่อว่งที่มีร่องรอยการปนเปื้อนสารต้านการเยือกแข็ง รวมถึงดีเอ็นเอของนายเดวิดด้วย แสดงให้เห็นว่า นายเดวิดถูกบังคับให้ดื่มค็อกเทลแก้วดังกล่าว พนักงานสอบสวนยังพบอีกว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดเกี่ยวกับพยานกรรมของนายเดวิดโดยยกสมบัติทั้งหมดให้เป็นของนางสเตซี ในขณะที่บุตรชายของนายเดวิดไม่ได้รับสมบัติใดๆ เลย ซึ่งสื่อให้เห็นว่ามีการปลอมแปลงเอกสารขึ้น

หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ติดเครื่องดักฟังโทรศัพท์ และกล้องเพื่อตรวจสอบความเคลื่อนไหวของเธอ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2550 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ขุดร่างของนายไมเคิล ซึ่งเป็นสามีคนแรกของนางสเตซีขึ้นมาเพื่อพิสูจน์ทางด้านพิษวิทยา และพบว่ามึร่องรอยของสารต้านการเยือกแข็งอยู่ในร่างกายของนายไมเคิล หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ไปพบกับแอสลีย์ ซึ่งเป็นลูกสาวคนโตของนางสเตซีกับนายไมเคิลเพื่อสอบสวนเกี่ยวกับสาเหตุการเสียชีวิตของพ่อและพ่อเลี้ยงของเธอ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจบอกกับแอสลีย์ว่าการเสียชีวิตของทั้งสองคนอาจเป็นการฆาตกรรม แอสลีย์จึงเล่าว่าแม่ของเธอใช้วิธีการที่แปลกประหลาดในการทำให้เธอสงบจากการทราบบว่าเธอเสียชีวิตของนายเดวิดด้วยการให้ดื่มน้ำแดงโม่ผสม สเมียร์นอฟ ซึ่งแอสลีย์บอกว่ารสชาติมันแย่มาก แต่แม่ของเธอกระตุ้นให้เธอดื่มจนหมดแก้ว และในวันต่อมา หลังจากที่เธอกลับจากโรงเรียน แม่ของเธอก็ให้เธอดื่มวอดก้าเพียวๆ อีก เธอมารู้สึกตัวอีกทีตอนที่อยู่โรงพยาบาลแล้วและเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มาสอบสวนเธอ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อธิบายให้เธอฟังว่าน้องสาวของเธอเป็นคั่นพรางของเธอ นอนเหมือนคนใกล้ตายจากการดื่มสุราและการใช้ยาเกินขนาด และยังพบจดหมายที่มีข้อความพิมพ์ออกมาจากคอมพิวเตอร์วางอยู่ข้างๆ ตัวเธอ โดยสารภาพว่าเป็นคนฆ่านายเดวิดและนายไมเคิลและไม่สามารถมีชีวิตต่อไปได้แล้วกับสิ่งที่เธอได้กระทำลงไป พร้อมกับบลงชื่อแอสลีย์ในตอนท้ายของจดหมาย นอกจากนี้ ยังมีข้อความต่อท้ายถึงนางสเตซีว่า “ฉันรู้ว่าแม่เกลียดในสิ่งที่ฉันได้ทำลงไป แต่แม่จำไว้นะว่าฉันรักแม่มากกว่าสิ่งใด และสิ่งที่ฉันทำไปก็ทำเพื่อแม่” ซึ่งแอสลีย์ปฏิเสธว่าเธอไม่ได้

เขียนข้อความใดๆ เลย โดยในระหว่างการดำเนินคดีในศาลแอสลีย์ให้การกับผู้พิพากษาว่าแม่ของเธอเป็นคนเขียนข้อความเหล่านั้นเพื่อปรักปรำเธอ ซึ่งการพิสูจน์ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์พบว่า คนที่เป็นคนเขียนข้อความดังกล่าวคือนางสเตซี ในระหว่างที่พิจารณาคดีนางสเตซีจะปฏิเสธอยู่ตลอดเวลาว่าเธอไม่ได้กระทำผิด ในที่สุดด้วยหลักฐานพยานที่หนาแน่นทำให้คณะลูกขุนตัดสินว่านางสเตซีมีความผิดในข้อหาฆาตกรรมสามี พยายามฆ่าลูกสาวของตนเอง และปลอมแปลงเอกสารพินัยกรรมของนายเดวิด จนได้รับฉายาว่า “Black Widow” เธอต้องโทษจำคุก 51 ปี และเสียชีวิตในคุกเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมา

ทำไมถึงฆ่า?

ประเด็นการกระทำรุนแรงต่อคู่รักของนางสเตซีสามารถอธิบายโดยทฤษฎีและแนวคิดที่สำคัญหลายลักษณะ หากมองในประเด็นของเหตุจูงใจในการฆาตกรรมสามี พบว่า มีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ความสัมพันธ์ของชีวิตคู่ที่ไม่ราบรื่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ปัญหาความอิจฉาริษยาลูกสาว หรืออาจมีประเด็นของการถูกรังแกรุนแรงในวัยเด็กมาก่อนก็เป็นได้

หากใช้ทฤษฎีบุคลิกภาพที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม (antisocial personality or psychopath) มาอธิบายการก่ออาชญากรรมของนางสเตซี อาจพิจารณาได้ว่านางสเตซีเป็นบุคคลที่ขาดความเคารพต่อผู้อื่น ขอบละเมียดสีทมิฬของผู้อื่น มีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยคนเหล่านี้จะมีลักษณะที่เห็นแก่ตัว ขาดความจงรักภักดี ขาดความรับผิดชอบ หุนหันพลันแล่น ขาดการสำนึกผิด และมีความล้มเหลวในการเรียนรู้จากประสบการณ์ ดังนั้น จึงไม่ยอมรับหรือปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงกติกาของสังคม จึงส่งผลให้กระทำการโดยขาดการยั้งคิด ทั้งนี้ เนื่องมาจากความเห็นแก่ตัวที่อยู่เหนือความต้องการอื่น ดังนั้น เธอจึงตัดสินใจทำในสิ่งที่สังคมยอมรับไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโยนความผิดให้กับบุตรสาว และการพยายามฆ่าบุตรสาวของตนเอง

ในมุมมองของทฤษฎีกลไกการควบคุม สามารถอธิบายได้ว่า นางสเตซีเป็นบุคคลที่ขาดการควบคุมภายในเพราะกระทำการโดยขาดการคิดนึก ตรึกตรอง ขาดจิตสำนึก ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถหาสิ่งมาตอบสนองความพึงพอใจของตนเองได้ อีกทั้งไม่ยอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคมที่คอยกำหนดให้สมาชิกในสังคมประพฤติและปฏิบัติตาม ดังนั้น จึงมีโอกาสที่นางสเตซีจะแสดงออกซึ่งความรุนแรง เพราะขาดทั้งระบบการควบคุมภายในและระบบการควบคุมภายนอก

ตัวแบบความก้าวร้าวทั่วไป เป็นตัวแบบที่อธิบายขั้นตอนของกระบวนการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง พฤติกรรมการก่ออาชญากรรมของนางสเตซี เกิดจากปัจจัย

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลาชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์ง

นำเข้าสู่สองประการได้แต่ลักษณะบุคคลของนางสเตซี และสถานการณ์ที่นางสเตซีต้องเผชิญ อาจอนุมานได้ว่านางสเตซีเป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม มีการควบคุมตนเองในระดับต่ำ เห็นแก่ตัว และขาดความรับผิดชอบต่อกันอื่น ๆ ในขณะที่สถานการณ์ที่บีบคั้นนางสเตซีอาจเกิดมาจากการที่นายเดวิดประสบปัญหาทางธุรกิจ และชีวิตตกต่ำ อาจส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวส่วนคลอนไปด้วย ในขณะที่นางสเตซีเองก็ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ซึ่งมีรายได้ไม่มากนัก แต่การต้องดูแลลูกอีกสองคน อาจส่งผลให้เกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้าจนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ดี ดังนั้น การประเมินเพื่อตัดสินใจแสดงพฤติกรรมเพื่อระบายความอัดอั้นออกมาจึงขาดการยั้งคิด ถึงแม้ว่าจะมีกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นตัวกำหนดกติกาเอาไว้ แต่ด้วยพฤติกรรมการตัดสินใจที่ขาดความรอบคอบ จึงทำให้นางสเตซีตัดสินใจฆ่าสามีเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน มรดกและเงินประกัน

พฤติกรรมการก่ออาชญากรรมของนางสเตซีสามารถอธิบายได้โดยแนวคิดไอคิวโมเดล (I³ Model) ซึ่งอธิบายพฤติกรรมของบุคคลว่า คนเราจะแสดงพฤติกรรมออกมา 3 ขั้นตอน ได้แก่ การยุงส่งเสริม การผลักดัน และการยับยั้ง นางสเตซีอาจถูกกระตุ้นจากปัจจัยตามธรรมชาติเช่น การยุงทางวาจาจากสามี แม้ว่าในรายละเอียดของข่าวจะไม่ระบุถึงพฤติกรรมและการกระทำของนายเดวิด แต่การที่นายเดวิดประสบปัญหาชีวิตรวมถึงความล้มเหลวของธุรกิจ ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมของนายเดวิดที่อาจมีอารมณ์ฉุนเฉียว หงุดหงิด และอาจแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อนางสเตซี และหากนางสเตซีมีปัญหาทางจิตหรือมีประสบการณ์ความรุนแรงมาก่อนย่อมเป็นสิ่งผลักดันให้นางสเตซีมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมสูงขึ้น และการที่นางสเตซีมีการควบคุมตนเองต่ำ ทำให้ขาดความยับยั้ง ชั่งใจ ขาดความผูกพันต่อสามีและลูก จึงทำให้กล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องและผิดกฎหมายได้ โดยที่ความพยายามฆ่าลูกสาวของตนเองสื่อให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการขาดความผูกพันเชิงจิตวิทยาระหว่างแม่และลูกซึ่งเป็นสายเลือดของนางสเตซีเอง

ทำไมปฏิเสธ...แล้วโยนความผิด?

การที่นางสเตซี ปฏิเสธอยู่ตลอดเวลาและไม่ยอมรับว่าตนเองกระทำผิดเป็นวิธีการหรือเทคนิคหนึ่งในการแก้ตัวหรือเทคนิคที่ใช้ในการกระทำผิดตามมุมมองของทฤษฎีการแก้ตัว (neutralization theory) แม้ว่าต้นกำเนิดของทฤษฎีดังกล่าวจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชนก็ตาม แต่ก็สามารถนำมาใช้อธิบายกรณีศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะนางสเตซีปฏิเสธที่จะยอมรับว่าตนเองเป็นคนฆ่าสามีทั้งสองคนและโยนความผิดให้คนอื่นนั้น เป็นการปฏิเสธความรับผิดชอบอย่างชัดเจน รวมถึงมีความพยายามที่จะฆ่าบุตรสาวของตนเองเพื่อให้ตนเองพ้นผิด นอกจากนั้น การกระทำต่อคนในครอบครัวโดยไม่คำนึงถึงความผูกพัน ความรัก และความ

รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่า นางสเตซี่อาจเป็นบุคคลที่มีลักษณะขาดความเคารพต่อผู้อื่น ขอบละเมิดสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ตัว ขาดความจงรักภักดี ขาดความรับผิดชอบ หุนหันพลันแล่น ขาดการสำนึกผิด และมีความล้มเหลวในการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่อธิบายได้โดยทฤษฎีบุคลิกภาพที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม (antisocial personality or psychopath)

ดังนั้น จึงไม่ยอมรับหรือปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงกติกาของสังคม และอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระทำในครั้งแรกเป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่านางสเตซี่ต้องการเงินประกันชีวิตจากการเสียชีวิตของสามีคนแรก ส่วนการปลอมแปลงพินัยกรรมก็เป็นหลักฐานที่ชัดเจนว่า นางสเตซี่กระทำการโดยไร้ซึ่งความสำนึก ขาดความรับผิดชอบต่อคนอื่น และมีความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้ตนเองได้รับมรดกและทรัพย์สินทั้งหมดของสามีเพียงคนเดียว

แม่...ผู้พยายามฆ่าลูก

โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วแม่ผู้ให้กำเนิดจะมีความรักและห่วงใยลูก ๆ ของตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าลูกจะเป็นคนดี คนไม่ดี เรียนเก่ง เรียนไม่เก่ง แม่ก็จะห่วงหาอาทรอยู่ตลอดเวลา แต่กรณีของนางสเตซี่ที่พยายามฆ่าบุตรสาวของตนเองเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ไม่บ่อยนักในสังคม แสดงให้เห็นว่านางสเตซี่ต้องมีความผิดปกติบางอย่าง โดยอาจเป็นคนที่บุคลิกภาพเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม (antisocial personality or psychopath) หรือมีอาการป่วยทางจิต เพราะขาดความรู้สึกนึกคิดไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและกติกาของสังคม ซึ่งสามารถอธิบายได้จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาตอนต้น แต่จากกรณีนี้ แสดงให้เห็นชัดเจนว่า นางสเตซี่มีความอิจฉาริษยาลูกสาวของตนเองที่มีความสนิทกันบิดามากกว่า ทำให้เธอเกิดความรู้สึกสูญเสีย เกิดความรู้สึกว่าตนเองขาดความสำคัญ นอกจากนั้น ยังแสดงให้เห็นถึงการขาดความผูกพัน (attachment) กับคนในครอบครัว ซึ่งปรากฏการณ์นี้สามารถอธิบายโดยการนำทฤษฎี Social Bond ของ Hirschi มาอธิบายได้ โดยตามแนวคิดของทฤษฎีนี้มองว่า มนุษย์เราทุกคนมีโอกาสกระทำความผิด ดังนั้นต้องอาศัยการควบคุมทางสังคม ด้วยการอาศัยข้อผูกมัดของสังคมเป็นเครื่องมือในการควบคุมการก่ออาชญากรรมของคน โดยข้อผูกมัดทางสังคมประกอบด้วย ความผูกพัน (attachment) ข้อผูกมัด (commitment) การมีส่วนร่วม (involvement) และความเชื่อ (belief) อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้จะนิยมใช้ในการอธิบายสาเหตุการก่ออาชญากรรมของเด็กและเยาวชนเป็นหลัก แต่ก็สามารถนำมาอธิบายการก่ออาชญากรรมของผู้ใหญ่ได้ด้วย เพราะการที่นางสเตซี่ขาดความผูกพันกับบุตรสาว หรือบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว ย่อมทำให้นางสเตซี่กระทำหรือแสดงพฤติกรรมโดยไม่คำนึงว่าสมาชิกของครอบครัว

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวพจน์ กุลาชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธ์ง

และคนในชุมชนจะรู้สึกอย่างไร เป็นการกระทำที่ไม่รับผิดชอบต่อบุคคลรอบข้าง ในขณะที่เดียวกัน การที่นางสเตซี่ไม่ค่อยมีหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน หรือกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวทำให้มีเวลาคิด มีเวลาว่างที่จะกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ ประกอบกับแรงกระตุ้นที่เคยขาดกรรมสามีคนเก่าและได้เงินประกันชีวิตเป็นค่าตอบแทนการกระทำของตนเอง ทำให้สามารถตัดสินใจก่อคดีอาชญากรรมได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ นางสเตซี่อาจมีความเชื่อไม่ยอมรับกฎกติกาของสังคมที่กำหนดขึ้น ขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต จึงส่งผลให้ไม่สนใจว่าการกระทำของตนเองเป็นสิ่งที่ไม่ดี ผิดกฎหมายและตัดสินใจกระทำผิดในที่สุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

ความรุนแรงในครอบครัวเป็นประเด็นปัญหาทางสังคมที่รัฐบาลและสังคมควรให้ความสนใจและร่วมกันหาแนวทางเพื่อแก้ไข เนื่องจากส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจและผลกระทบต่อทางด้านสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่รักหรือคู่ครองที่ฝ่ายชายตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงแต่ปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับความสนใจหรือได้รับการตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นเท่าที่ควร เนื่องจาก ปทัสถานทางสังคมมองว่า ผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแกร่ง การที่ผู้ชายร้องเรียนว่าถูกกระทำรุนแรง จึงกลายเป็นเรื่องตลกขบขัน น่าละอาย มีความอ่อนแอ ไม่สามารถแสดงความเป็นชายได้อย่างสมบูรณ์ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานที่คอยบริการให้คำปรึกษาหรือรับข้อร้องเรียนโดยเฉพาะ ส่งผลให้ผู้ชายไม่กล้าบอกเล่าถึงความทุกข์ทรมานใจได้ กรณีศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นตัวอย่างหนึ่งของความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างคู่รักที่ฝ่ายชายตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง โดยผู้เขียนใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชญาวิทยาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมาอธิบายถึงปรากฏการณ์และสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดกรรมสามีและสรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น เป็นผลมาจากปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา ซึ่งในรายละเอียดของข่าวระบุว่าทั้งสองคนมีปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกัน และการที่นางสเตซี่เคยมีปัญหาการใช้ความรุนแรงมาก่อน อาจส่งผลให้เกิดความระแวงและขาดความไว้วางใจหรือเชื่อใจคู่ครองคนใหม่ ประกอบกับสามีประสบกับความล้มเหลวในการทำธุรกิจ จึงทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ไม่ราบรื่นและนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Capaldi, Knoble, Shortt, & Kim, 2012; WHO, 2012; Finneran & Stephenson, 2014; Chester & DeWall, 2017) ที่ระบุว่า ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างคู่รักเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงได้ ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ปัจจัยด้านอำนาจ เพราะจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจที่แตกต่างกันระหว่างฝ่ายหญิงกับฝ่ายชาย นางสเตซี่เป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพิงสามีทางการเงิน รวมถึงการที่สามีมีความรักและใกล้ชิดกับลูกสาวคนโต

มากกว่าอาจทำให้นางสเตซีเกิดความรู้สึกสูญเสียอำนาจ จึงทำให้อคติฆาตกรรมขึ้นเพื่อปลดปล่อยความรู้สึกที่กดตันอยู่ภายในใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (McKeown & Kidd, 2002: 13) ที่พบว่า อำนาจส่วนใหญ่จะมาจากประเด็นเรื่องของเศรษฐกิจที่ผู้หญิงต้องพึ่งพาผู้ชายเป็นหลัก รวมถึงลักษณะทางกายภาพของร่างกายที่ผู้หญิงจะมีความแข็งแรงน้อยกว่าผู้ชาย จึงแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกมาในลักษณะของการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ ประสบการณ์ความรุนแรงที่นางสเตซีอาจเคยได้รับในวัยเด็กรวมถึงปัทสนทางสังคมและมายาคติที่ว่า “ผู้ชายเป็นฝ่ายผิดเสมอ” อาจจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้นางสเตซีกระทำผิดได้

ความรุนแรงต่อคู่รักดังกล่าว ทำให้ฝ่ายชายตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงและส่งผลกระทบตามมาหลายประการ ลูกสาวทั้งสองคนของนางสเตซีต้องถูกทอดทิ้งให้ดำเนินชีวิตอยู่เพียงลำพังเพราะขาดเสาหลักทั้งแม่และพ่อเลี้ยง รวมถึงผลกระทบทางด้านจิตใจที่ลูกสาวทั้งสองคนได้รับซึ่งอาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมที่อาจเบี่ยงเบนไปได้ แม้ว่าผู้เสียชีวิตไม่อาจสะท้อนหรือร้องเรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นได้ แต่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อรายอื่นๆ หรือกรณีอื่นต้องทนทุกข์ทรมารทั้งกายและใจ เพราะไม่สามารถร้องเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนเกิดความอาย อันเนื่องมาจากปัทสนทางสังคมที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น รัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรหันมาให้ความสำคัญกับประเด็น “ความรุนแรงต่อผู้ชาย” ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องความรุนแรงต่อผู้ชายให้มากขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตกเป็นเหยื่อเพศชาย รวมถึงศูนย์ให้คำปรึกษาการใช้ชีวิตคู่สำหรับกลุ่มผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงโดยเฉพาะ รวมถึงการปรับปรุงข้อกำหนดของกฎหมายให้มีความทันสมัยและครอบคลุม “เหยื่อความรุนแรง” ทุกประเภท เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้รับการเยียวยาเพื่อทำหน้าที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

รายการอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวสำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2558. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา และ สุภรต จรัสสิทธิ์. (2552). ครอบครัวกับความรุนแรงในชีวิตคู่. *วารสารประชากรและสังคม*, 1(1), หน้า 206-225.

ปฏิพล หอมยามเย็น/ ไหวจน์ กุลชัย/ ภัสนันท์ พ่วงเลื่อน/ จุฬาลักษณ์ พันธัง

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. (2550). สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 จาก http://www.jvnc.coj.go.th/doc/data/jvnc/jvnc_1492483871.PDF

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). ผลการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในภาพรวม 76 จังหวัด ปี 2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). คู่มือการจัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรง ในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยระดับจังหวัดปี 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

อฉนพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2555). อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Adebayo, A.A. (2014). Domestic violence against men: Balancing the gender issues in Nigeria. *American Journal of Sociological Research*, 4(1), pp. 14-19.

Capaldi, D.M., Knoble, N.B., Shortt, J.W., & Kim, H.K. (2012). A systematic review of risk factors for intimate partner violence. *Partner Abuse*, 3(2), pp. 231-280.

Chester, D.S., & DeWall, C.N. (2017). The roots of intimate partner violence. *Current Opinion in Psychology*, 19, pp. 55-59.

Cheung, M., Leung, P., & Tsui, V. (2009). Asian male domestic violence victims: Services exclusive for men. *Journal of Family Violence*, 24(7), pp. 447-462.

Costa, D., et al. (2015). Intimate partner violence: a study in men and women from six European countries. *International Journal of Public Health*, 60(4), pp. 467-478.

Dempsey, B. (2013). Men's experience of domestic abuse in Scotland. Edinburgh: AMIS (Abused Men in Scotland).

Dobash, R.P., & Dobash, R.E. (2004). Women' violence to men in intimate relationships: Working on a puzzle. *The British Journal of Criminology*, 44(3), pp. 324-349.

Domestic Violence and Incest Resource Centre. (2001). Men as victims of domestic violence: Some issues to consider. Melbourne: Domestic Violence and Incest Resource Centre.

- Donovan, C., Hester, M., Holmes, J., & McCarry, M. (2006). Comparing domestic abuse in same sex and heterosexual relationships. Bristol: University of Bristol.
- Finkel, E.J., & Hall, A.N. (2017). The I³ Model: a metatheoretical framework for understanding aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, pp. 125–130.
- Finneran, C., & Stephenson, R. (2014). Antecedents of intimate partner violence among gay and bisexual men. *Violence and Victims*, 29(3), pp. 422–435.
- Hines, D.A., & Douglas, E.M. (2016). Sexual aggression experiences among male victims of physical partner violence: Prevalence, severity, and health correlates for male victims and their children. *Archives of Sexual Behavior*, 45(5), pp. 1133–1151.
- Jeffries, S., & Ball, M. J. (2008). Male same-sex intimate partner violence: A descriptive review and call for further research. *Murdoch e-Law Review*, 15(1), pp. 134-179.
- McKeown, K., & Kidd, P. (2002). Men and domestic violence: what research tells us. Dublin: Department of Health & Children.
- Mulroney, J., & Chan, C. (2005). Men as victims of domestic violence. Victoria: Australian Domestic and Family Violence Clearinghouse.
- Sykes, G.M., & Matza, D. (1957). Techniques of neutralization: The theory of delinquency. *American Sociological Review*, 22(6), pp. 664-670.
- Watson, C. (2014). Preventing and responding to sexual and domestic violence against men: A guidance note for security sector institutions. Geneva: DCAF.
- World Health Organization. (2006). Intimate partner violence and alcohol factsheet. Retrieved 21 April 2017 from http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/factsheets/ft_intimate.pdf
- World Health Organization. (2012). Violence by intimate partners. Retrieved 21 November 2017 from http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/global_campaign/en/chap4.pdf
- World Health Organization. (2014). Global status report on violence prevention 2014. Geneva: World Health Organization.